

Zaak C-109/20

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

27 februari 2020

Verwijzende rechter:

Högsta Domstol (Zweden)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

4 februari 2020

Verzoekende partij voor de verwijzende rechter en verwerende partij voor het scheidsgerecht:

Republiek Polen

Verzoekende partij voor het scheidsgerecht en verwerende partij voor de verwijzende rechter:

PL Holdings S.à.r.l.

[OMISSIS]

PARTIJEN

Verzoekende partij voor de verwijzende rechter en verwerende partij voor het scheidsgerecht:

Republiek Polen

Ministerstwo Finansów (minister van Financiën, Polen)

[OMISSIS] Warschau (Polen)

Polen

[OMISSIS] Stockholm (Zweden)

[Or. 2]

[OMISSIS]

Verzoekende partij voor het scheidsgerecht en verwerende partij voor de verwijzende rechter:

PL Holdings S.à.r.l.

[OMISSIS] Göteborg (Zweden)

[OMISSIS]

VOORWERP

Nietigheid en dergelijke met betrekking tot arbitrale vonnissen van 28 juni 2017 en 28 september 2017 [OMISSIS]

[Or. 3]

De Högsta Domstol (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Zweden) neemt de volgende

BESLISSING

De Högsta Domstol besluit het Hof van Justitie van de Europese Unie te verzoeken om een prejudiciële beslissing overeenkomstig **bijlage A** bij dit proces-verbaal.

[OMISSIS]

gegeven op 4 februari 2020

[OMISSIS]

[Or. 4]

BIJLAGE A

[OMISSIS]

PROCES-VERBAAL

[OMISSIS]

VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING

Achtergrond

Aan de orde zijnde investeringsovereenkomst

1. Op 19 mei 1987 hebben enerzijds Polen en anderzijds Luxemburg en België een investeringsovereenkomst¹ (hierna: „investeringsovereenkomst”) gesloten. Deze overeenkomst is op 2 augustus 1991 in werking getreden.
2. In artikel 9 zijn de volgende regels omtrent geschillenbeslechting opgenomen:
  1. a) De geschillen tussen een van de Overeenkomstsluitende Partijen en een investeerder van de andere Overeenkomstsluitende Partij zijn het voorwerp van een schriftelijke kennisgeving die gezegde investeerder samen met een gedetailleerd memorandum aan de betrokken Overeenkomstsluitende Partij doet toekomen.
  - b) In dit [artikel] omvat de term „geschillen” de conflicten inzake onteigening, nationalisatie of alle andere gelijkaardige maatregelen met betrekking tot investeringen, en meer bepaald de overmaking van een investering naar staatseigendom, de onderwerping ervan aan openbaar toezicht alsook elke andere ontzegging of beperking van rechten door soevereine maatregelen die vergelijkbare gevolgen als de onteigening zouden hebben.
  - c) Deze geschillen worden naar mogelijk tussen beide betrokken partijen in onderlinge verstandhouding geregeld.
2. Indien het geschil niet geregeld kan worden binnen een termijn van zes maanden vanaf de datum van de schriftelijke kennisgeving als bedoeld in lid 1, wordt [Or. 5] het ter arbitrage aan één van de hieronder vermelde organen voorgelegd, naar keuze van de investeerder:
  - a) het Arbitrage-instituut van de Kamer van Koophandel van Stockholm;
  - [...]
5. Het arbitrageorgaan doet zijn uitspraak op grond van:

¹ Noot van de vertaler: Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het groothertogdom Luxemburg, enerzijds, en de Regering van de Volksrepubliek Polen, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, en van de wisseling van brieven, ondertekend te Warschau op 19 mei 1987 (*Belgisch Staatsblad* van 2 augustus 1991; ook beschikbaar via <https://www.dekamer.be/digidoc/DPS/K2050/K20502236/K20502236.pdf>).

- het nationaal recht van de Overeenkomstsluitende Partij die partij bij het geschil is en op wier grondgebied de investering gevestigd is, met inbegrip van de regels met betrekking tot de conflicten tussen wetgevingen;
  - de bepalingen van deze Overeenkomst;
  - de termen van de eventuele bijzondere verbintenis met betrekking tot de investering;
  - de algemeen erkende regels en beginselen van het internationale recht.
6. De arbitragevonnissen zijn definitief en bindend voor de partijen bij het geschil. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt er zich toe de vonnissen overeenkomstig haar nationale wetgeving ten uitvoer te leggen.
3. Zoals uit het voorgaande blijkt, worden geschillen op grond van de overeenkomst beslist door een scheidsgerecht met toepassing van onder andere de wetgeving van het land dat partij is bij het geschil en waar de investering is gedaan. De beslissing van het scheidsgerecht is definitief.

Achtergrond van het geschil

4. PL Holdings S.à.r.l. (hierna: „PL Holdings”) is een in Luxemburg gevestigde vennootschap met beperkte aansprakelijkheid naar Luxemburgs recht.
5. Tussen 2010 en 2013 verwierf PL Holdings aandelen in twee Poolse banken, die in 2013 fuseerden. PL Holdings verkreeg uiteindelijk meer dan 99 % van de aandelen in de nieuwe bank. [Or. 6]
6. In juli 2013 besloot de Komisja Nadzoru Finansowego (instantie naar Pools recht belast met het toezicht op banken en kredietinstellingen in Polen) het stemrecht van PL Holdings voor de aandelen in de bank in te trekken en deze gedwongen te laten verkopen.

Arbitrageprocedure tussen PL Holdings en Polen

7. PL Holdings begon een arbitrageprocedure tegen Polen in Stockholm overeenkomstig de arbitragevoorschriften van het Instituut voor Arbitrage van de Kamer van Koophandel te Stockholm. Partijen zijn het erover eens dat de [arbitrage]voorschriften uit 2010 (hierna: „SCC 2010”) van toepassing zijn.
8. In een arbitrageaanvraag die op 28 november 2014 bij het Instituut voor Arbitrage is ingediend, voerde PL Holdings aan dat Polen de investeringsovereenkomst had geschonden omdat de Komisja Nadzoru Finansowego had besloten om het stemrecht van PL Holdings voor de aandelen in de bank in te trekken en deze gedwongen te laten verkopen. PL Holdings eiste een schadevergoeding van Polen en beriep zich op artikel 9 van de investeringsovereenkomst ter onderbouwing van

de bevoegdheid van het scheidsgerecht. Polen heeft op 30 november 2014 op de aanvraag geantwoord.

9. Op 7 augustus 2015 heeft PL Holdings een verzoekschrift ingediend. In zijn verweerschrift van 13 november 2015 heeft Polen aangevoerd dat PL Holdings niet kon worden beschouwd als een investeerder in de zin van de investeringsovereenkomst en dat het scheidsgerecht derhalve niet bevoegd was om het geschil te behandelen.
10. In een memorie van 27 mei 2016 heeft Polen de geldigheid van de arbitrageovereenkomst aangevochten met als argument dat de investeringsovereenkomst in strijd was met het Unierecht. PL Holdings heeft daarop verzocht om de exceptie van Polen af te wijzen, omdat deze te laat was ingediend.
11. Het scheidsgerecht heeft de exceptie van Polen afgewezen in een bijzonder arbitraal vonnis van 28 juni 2017. Het scheidsgerecht was van oordeel dat het bevoegd was. In hetzelfde arbitrale vonnis stelde het scheidsgerecht vast dat Polen de investeringsovereenkomst had geschonden [Or. 7] door de gedwongen verkoop van het aandelenbezit van PL Holdings in de Poolse bank. Derhalve had PL Holdings recht op schadevergoeding.
12. Op 28 september 2017 heeft het scheidsgerecht een definitief arbitraal vonnis in dezelfde arbitrageprocedure gewezen. In het arbitrale vonnis werd Polen veroordeeld tot betaling van 653 639 384 PLN (ongeveer 150 miljoen EUR) en werd PL Holdings rente toegekend, en werd Polen verwezen in de kosten van de onderneming in de arbitrageprocedure.

Zaak voor de hovrätt

Inleiding

13. Op 28 september 2017 heeft Polen een vordering tot nietigverklaring tegen PL Holdings ingesteld met betrekking tot zowel het bijzondere arbitrale vonnis als het definitieve arbitrale vonnis. De hovrätt (rechter in tweede aanleg, Zweden) besloot de twee zaken tegelijk te behandelen.
14. Polen eiste, voor zover hier van belang, primair dat de hovrätt zowel het bijzondere arbitrale vonnis als het definitieve arbitrale vonnis nietig zou verklaren en subsidiair dat de arbitrale vonnissen zouden worden ingetrokken.
15. PL Holdings verzette zich tegen de eis van Polen.

Beroep van Polen voor de hovrätt

16. De arbitrale vonnissen hebben betrekking op een geschil tussen een investeerder en een lidstaat op grond van een investeringsovereenkomst tussen twee lidstaten.

De artikelen 267 en 344 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) verzetten zich tegen artikel 9 van de investeringsovereenkomst, waarin is vastgelegd dat een investeerder in Luxemburg, indien er een geschil ontstaat over investeringen in Polen, een procedure kan instellen tegen Polen bij een scheidsgerecht, waarvan Polen de bevoegdheid verplicht moet erkennen.

17. Artikel 9 van de investeringsovereenkomst is in strijd met de openbare orde van de Unie. De bepaling ondermijnt de autonomie, de volledige werking en de uniforme toepassing van het Unierecht. Artikel 9 is derhalve nietig. [Or. 8]
18. De nietigheid houdt in dat geschillen tussen een investeerder en een lidstaat op grond van een investeringsovereenkomst tussen twee lidstaten niet kunnen worden behandeld door een scheidsgerecht. Arbitrale vonnissen die hun grondslag vinden in en zijn vastgesteld op basis van een dergelijke bepaling zijn kennelijk in strijd met de rechtsorde. De arbitrale vonnissen zijn derhalve nietig in overeenstemming met § 33, lid 1, punten 1 en 2, van lag (1999:116) om skiljeförfarande (wet nr. 1999:116 inzake arbitrageprocedures; hierna: „wet inzake arbitrageprocedures”).
19. Artikel 9 van de investeringsovereenkomst kan evenmin een grond vormen voor de bevoegdheid van het scheidsgerecht. Bijgevolg bestaat er geen geldige arbitrageovereenkomst tussen PL Holdings en Polen. De nietigheid vloeit rechtstreeks voort uit het Unierecht en moet ambtshalve in acht worden genomen.
20. Bovendien heeft Polen binnen de in § 34, lid 2, van de wet inzake arbitrageprocedures aangegeven termijn bezwaar gemaakt tegen de bevoegdheid van het scheidsgerecht, onder verwijzing naar het feit dat artikel 9 van de investeringsovereenkomst nietig is.
21. Indien de toepassing van § 34, lid 2, van de wet inzake arbitrageprocedures ertoe zou leiden dat de door Polen aangevoerde exceptie van onbevoegdheid niet-ontvankelijk is, dan mag deze bepaling niet worden toegepast omdat zij een belemmering vormt voor de volledige werking van het Unierecht.
22. Polen heeft geen afstand gedaan van zijn recht om die exceptie op te werpen. Door het handelen van Polen nadat PL Holdings de aanvraag voor de arbitrageprocedure heeft ingediend, kan er evenmin tussen de partijen een nieuwe arbitrageovereenkomst of arbitrageverplichting op een andere grondslag zijn ontstaan.
23. Het evenredigheidsbeginsel waarop PL Holdings een beroep doet, is niet van toepassing op de omstandigheden in deze zaak.

PL Holdings middelen

24. De vragen waarover het scheidsgerecht heeft geoordeeld, zijn of Polen de investeringsovereenkomst heeft geschonden, of PL Holdings recht heeft op een vergoeding voor deze schending van de overeenkomst en zo ja, voor welk bedrag.

Dit zijn kwesties waar partijen afspraken over kunnen maken en overeenstemming kunnen bereiken. Daarom kunnen deze kwesties worden beslist door een scheidsgerecht. [**Or. 9**]

25. Het onderzoek van het scheidsgerecht omvatte in dit geval voorts geen kwesties waarover partijen geen afspraken konden maken. De omstandigheden waarop Polen zich beroept, houden niet in dat de arbitrale vonnissen of de manier waarop deze tot stand zijn gekomen, kennelijk onverenigbaar zijn met de rechtsorde. De arbitrale vonnissen mogen daarom niet nietig worden verklaard overeenkomstig § 33, lid 1, punten 1 en 2, van de wet inzake arbitrageprocedures.
26. Artikel 9 van de investeringsovereenkomst vormt een geldig voorstel tot een arbitrageprocedure waarvan PL Holdings gebruik heeft gemaakt door de aanvraag voor de arbitrageprocedure in te dienen.
27. Polen heeft in elk geval te laat bezwaar aangetekend tegen de geldigheid van de arbitrageovereenkomst. Dit bezwaar moet worden beoordeeld binnen het kader van § 34, lid 2, van de wet inzake arbitrageprocedures en de SCC 2010. De vraag of de arbitrageovereenkomst in strijd is met de Verdragen, is geen vraag die ambtshalve moet worden beantwoord.
28. Indien het voorstel van Polen voor een arbitrageprocedure in artikel 9 van de investeringsovereenkomst nietig is, is er toch een bindende arbitrageovereenkomst ontstaan als gevolg van het handelen van partijen overeenkomstig de beginselen voor handelsarbitrage. PL Holdings heeft door het indienen van de aanvraag voor de arbitrageprocedure een voorstel gedaan aan Polen om het geschil tussen de partijen op te lossen overeenkomstig dezelfde voorwaarden als in artikel 9 van de investeringsovereenkomst. Polen heeft door zijn impliciete handelen, of zijn stilzitten, het voorstel van PL Holdings aanvaard.
29. Noch de arbitrale vonnissen, met name hun materiële inhoud of de wijze waarop deze tot stand zijn gekomen, noch de bindende termijnen in § 34, lid 2, van de wet inzake arbitrageprocedures belemmeren de volledige werking en uniforme toepassing van het Unierecht. De arbitrale vonnissen ondermijnen evenmin de autonomie van het Unierecht.
30. De intrekking of nietigverklaring van de arbitrale vonnissen zou een bedreiging vormen voor PL Holdings die niet in verhouding staat tot wat met die maatregelen zou worden bereikt. Een dergelijke procedure zou derhalve strijdig zijn met het evenredigheidsbeginsel zoals verankerd in het Unierecht. [**Or. 10**]

Beoordeling door de hovrätt

31. De hovrätt heeft de vordering van Polen afgewezen en samengevat de volgende redenen aangevoerd voor zijn standpunt, voor zover deze hier van belang zijn.
32. De hovrätt heeft geconstateerd dat de beginselen die door het Hof zijn vastgesteld in het arrest Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158) van toepassing waren op het

geschil tussen PL Holdings en Polen. Het scheidsgerecht kan immers niet worden beschouwd als een rechterlijke instantie van een lidstaat en het geschil zou verband kunnen houden met de uitlegging of toepassing van het Unierecht.

33. De hovrätt heeft geoordeeld dat uit het arrest Achmea voortvloeit dat artikel 9 van de investeringsovereenkomst nietig is in de verhouding tussen de lidstaten. Deze nietigheid houdt volgens de hovrätt ook in dat het permanente voorstel van Polen aan investeerders om geschillen naar aanleiding van de investeringsovereenkomst door een scheidsgerecht te laten beslissen, nietig is.
34. Volgens de hovrätt betekende deze nietigheid echter niet dat een lidstaat en een investeerder geen arbitrageovereenkomst konden sluiten over hetzelfde geschil in een latere fase. In een dergelijk geval is er sprake van een arbitrageovereenkomst die is gegrond op de gemeenschappelijke wil van de betrokken partijen en die is gesloten overeenkomstig dezelfde beginselen als een handelsarbitrageprocedure.
35. De hovrätt oordeelde dat in de arbitrale vonnissen werd ingegaan op vragen waarover door een scheidsgerecht kan worden beslist. De inhoud van de arbitrale vonnissen was evenmin strijdig met de openbare orde. Derhalve bestond er volgens de hovrätt geen reden om de beslissingen nietig te verklaren op grond van § 33, lid 1, punten 1 en 2, van de wet inzake arbitrageprocedures.
36. Tot slot was de hovrätt van oordeel dat Polen te laat bezwaar had gemaakt tegen de geldigheid van artikel 9 van de investeringsovereenkomst. Het bezwaar van Polen tegen de geldigheid van de arbitrageovereenkomst is derhalve uitgesloten overeenkomstig § 34, lid 2, van de wet inzake arbitrageprocedures. Volgens de hovrätt bestond er dus geen reden om de arbitrale vonnissen in te trekken krachtens § 34, lid 1, van de wet inzake arbitrageprocedures. [**Or. 11**]

Procedure bij de Högsta Domstol

37. Partijen bleven bij hun respectieve eisen en verweren voor de Högsta Domstol en formuleerden hun argumenten op wezenlijk dezelfde wijze als voor de hovrätt.

Rechtsgronden

Wet inzake arbitrageprocedures

38. Overeenkomstig § 1 van de wet inzake arbitrageprocedures mogen geschillen waarover de partijen afspraken kunnen maken door middel van een overeenkomst ter beslissing worden voorgelegd aan een of meerdere scheidsrechters.
39. De arbitrageprocedure vindt zijn grondslag in de arbitrageovereenkomst. Deze overeenkomst steunt op het beschikkingsrecht van de partijen over het onderwerp van het geschil. § 1 [van de wet inzake arbitrageprocedures] bepaalt dat geschillen waarin het algemeen belang duidelijk aan de orde is, van het arbitragerecht zijn uitgesloten. Tevens kan uit specifieke wettelijke voorschriften voortvloeien dat

een geschil met betrekking tot een bepaalde kwestie niet kan worden behandeld in een arbitrageprocedure. [OMISSIS]

40. Volgens het Zweedse recht bestaat er geen vormvereiste voor het sluiten van een arbitrageovereenkomst. De vraag of er een geldige arbitrageovereenkomst is gesloten of niet moet worden beoordeeld op grond van de algemene verbintenisrechtelijke voorschriften. Een geldige arbitrageovereenkomst kan bijvoorbeeld tot stand komen door het impliciete handelen van de partijen of het stilzitten van een partij. [OMISSIS]
41. Overeenkomstig § 34, lid 1, punt 1, van de wet inzake arbitrageprocedures moet een arbitraal vonnis op verzoek van een partij na bezwaar geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken indien hierop geen geldige arbitrageovereenkomst tussen de partijen van toepassing was.
42. Uit § 34, lid 2, van de wet inzake arbitrageprocedures vloeit echter voort dat een partij niet het recht heeft om zich te beroepen op een omstandigheid wanneer hij of zij kan worden geacht afstand te hebben gedaan van de inroeping ervan door zonder bezwaar te maken deel te nemen aan [Or. 12] de procedure of op een andere wijze. Louter het feit dat een partij een scheidsrechter heeft gekozen, betekent echter niet dat zij de bevoegdheid van de scheidsrechters om over de naar hen verwezen vraag te oordelen heeft erkend.
43. Uit de voorbereidende handelingen van § 34 van de wet inzake arbitrageprocedures vloeit voort dat er over het algemeen mag worden aangenomen dat een partij die deelneemt aan de procedure zonder onverwijld bezwaar te maken tegen de bevoegdheid van het scheidsgerecht diens bevoegdheid om het geschil te beslissen heeft erkend. Ook het uitblijven van bezwaar tegen de geldigheid van een arbitrageovereenkomst kan worden geacht voor de partijen een arbitrageverplichting in het leven te roepen op grond van het verbintenisrecht. [OMISSIS]
44. Een arbitraal vonnis is overeenkomstig § 33, lid 1, punt 1, van de wet inzake arbitrageprocedures nietig wanneer deze een beoordeling omvat van een kwestie die volgens het Zweedse recht niet mag worden beslist door scheidsrechters. Een arbitraal vonnis is overeenkomstig § 33, lid 1, punt 2, ook nietig als de wijze waarop deze tot stand is gekomen kennelijk onverenigbaar is met de rechtsorde in Zweden. De nietigheidsgronden worden ambtshalve door de rechtbank aangevoerd.

Regeling in de SCC 2010

45. Een arbitrageprocedure wordt overeenkomstig § 4 SCC 2010 geacht te zijn ingeleid op de dag waarop het Instituut voor Arbitrage de arbitrageaanvraag ontvangt. De verwerende partij moet overeenkomstig § 5 SCC 2010 een antwoord op de arbitrageaanvraag indienen binnen de door het secretariaat van het Instituut vastgestelde termijn. Uit het antwoord moet onder andere blijken of de

verwerende partij bezwaren heeft met betrekking tot het bestaan, de geldigheid of de toepasselijkheid van de arbitrageovereenkomst. Het verzuim om dergelijke bezwaren aan te voeren vormt echter geen belemmering voor de verwerende partij om later, op elk moment tot de indiening van een verweerschrift, dergelijke bezwaren naar voren te brengen.

46. De partijen dienen daarna binnen de door het scheidsgerecht bepaalde termijn een verzoekschrift respectievelijk verweerschrift in. Het verweerschrift bevat, indien dergelijke informatie niet al eerder is ingediend, eventuele bezwaren met betrekking tot het bestaan, de geldigheid of de toepasselijkheid van de arbitrageovereenkomst (zie § 24 SCC 2010). **[Or. 13]**

Arrest van het Hof in de zaak Achmea

47. Het arrest van het Hof in de zaak Achmea volgde op een verzoek om een prejudiciële beslissing van het Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland) naar aanleiding van een geschil tussen Slowakije en de Nederlandse onderneming Achmea. Het geschil vond zijn oorsprong in een investeringsovereenkomst tussen Slowakije en Nederland.
48. Het Bundesgerichtshof stelde een aantal vragen aan het Hof om duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of een bepaling in de overeenkomst tussen Slowakije en Nederland verenigbaar was met de artikelen 267 en 344 VWEU. De clausule, die voor een groot deel overeenkomt met de clausule in de thans bij de Högsta Domstol aanhangige zaak, bepaalde dat geschillen tussen een lidstaat en een investeerder naar aanleiding van de overeenkomst ter beslissing moesten worden overgelaten aan een scheidsgerecht.
49. Het Hof verklaarde in punt 60 van het arrest dat de artikelen 267 en 344 VWEU aldus dienen te worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een bepaling in een tussen lidstaten gesloten internationale overeenkomst op grond waarvan een investeerder uit een van deze lidstaten, in geval van een geschil over investeringen in de andere lidstaat, tegen laatstgenoemde staat een procedure kan inleiden voor een scheidsgerecht waarvan deze lidstaat zich ertoe heeft verbonden de bevoegdheid te aanvaarden.
50. Uit de motivering van het arrest kan worden geconcludeerd dat een aantal voor het Unierecht fundamentele beginselen belangrijk waren voor het standpunt van het Hof, onder andere de autonomie en kenmerken van het Unierecht, het belang van een uniforme en coherente uitlegging van het Unierecht, de bescherming van de grondrechten van personen, waaronder het recht op een voorziening in rechte, evenals het wederzijdse vertrouwen tussen de lidstaten en het beginsel van loyale samenwerking. Het Hof oordeelde dat het een taak is van zowel de nationale rechter als het Hof om erop toe te zien dat deze beginselen binnen de Unie in acht worden genomen.

51. Het Hof oordeelde dat de arbitrageprocedure als bedoeld in artikel 8 van de investeringsovereenkomst tussen Slowakije en Nederland, verschilt van handelsarbitrage, [Or. 14] die is gegrond op de autonomie van de betrokken partijen (zie punt 55 van het arrest Achmea).
52. In de motivering van het arrest werd ook overwogen dat de vereisten die verband houden met de doeltreffendheid van de arbitrale rechtspleging, rechtvaardigen dat de toetsing van arbitrale vonnissen door rechterlijke instanties van de lidstaten een beperkt karakter draagt, mits de fundamentele bepalingen van het Unierecht kunnen worden onderzocht in het kader van een prejudiciële verwijzing door de nationale rechter naar het Hof (zie punt 54 van het arrest Achmea).

Noodzaak van prejudiciële verwijzing

53. De vraag is welke betekenis de door het Hof in het arrest Achmea vastgestelde beginselen hebben voor de uitkomst van de bij de Högsta Domstol aanhangige zaak.
54. Vast staat dat de bepaling betreffende geschillenbeslechting zoals deze is opgenomen in de investeringsovereenkomst die het onderwerp vormt van de momenteel bij de Högsta Domstol aanhangige zaak nietig is. Een mogelijke conclusie is dan ook dat ook het permanente voorstel om een arbitrageprocedure te starten, die de staat kan worden geacht te hebben gedaan aan een investeerder door middel van de bepaling betreffende geschillenbeslechting evenmin geldig is, gelet op het feit dat het voorstel nauw verband houdt met de investeringsovereenkomst.
55. In de voor de Högsta Domstol aanhangige zaak is ook gesteld dat deze situatie anders is omdat het de arbitrageaanvraag is die het voorstel vormt. De staat kan dan, uit vrije wil, expliciet of impliciet de bevoegdheid aanvaarden overeenkomstig de beginselen waarvan het Hof heeft geoordeeld dat deze van toepassing zijn op handelsarbitrage.
56. De Högsta Domstol is van oordeel dat niet duidelijk is noch reeds is verduidelijkt hoe het Unierecht moet worden uitgelegd in het kader van de vragen die in deze zaak aan de orde zijn. Bijgevolg dient het Hof te worden verzocht om een prejudiciële beslissing teneinde te voorkomen dat het Unierecht onjuist wordt uitgelegd. [Or. 15]

Verzoek om een prejudiciële beslissing

57. De Högsta Domstol verzoekt het Hof om een antwoord op de volgende prejudiciële vraag.

Houden de artikelen 267 en 344 VWEU, zoals deze zijn uitgelegd in het arrest Achmea, in dat wanneer er in een investeringsovereenkomst een arbitragebeding is opgenomen dat nietig is omdat de overeenkomst is

gesloten tussen twee lidstaten, een arbitrageovereenkomst die is gesloten tussen een lidstaat en een investeerder nietig is, [hoewel] de lidstaat, nadat de investeerder de aanvraag voor de arbitrageprocedure heeft ingediend, uit vrije wil geen bezwaren heeft ingediend tegen de bevoegdheid?

WERKDOCUMENT